

Bruxelles, 16. lipnja 2023.
(OR. en)

10770/23

**Međuinstitucijski predmet:
2023/0180(NLE)**

ACP 59
WTO 81
RELEX 750
COAFR 205
FDI 9

PRIJEDLOG

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	16. lipnja 2023.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2023) 312 final
Predmet:	Prijedlog ODLUKE VIJEĆA o potpisivanju, u ime Europske unije, Sporazuma o olakšavanju održivih ulaganja između Europske unije i Republike Angole

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2023) 312 final.

Priloženo: COM(2023) 312 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 16.6.2023.
COM(2023) 312 final

2023/0180 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

**o potpisivanju, u ime Europske unije, Sporazuma o olakšavanju održivih ulaganja
između Europske unije i Republike Angole**

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

U 2020. je u Sveobuhvatnu strategiju Europske unije (EU) s Afrikom uključen prijedlog da EU „razvije ambicioznija rješenja za olakšavanje, privlačenje i podupiranje ulaganja u Afriku”¹.

Republika Angola (dalje u tekstu „Angola”) po veličini je ulaganja sedmo odredište za ulagače iz EU-a na afričkom kontinentu, a čini 5,4 % izravnih stranih ulaganja EU-a (9,9 milijardi EUR izravnih stranih ulaganja 2020.). Gospodarstvo Angole trenutačno se temelji na izdašnim izvorima sirovinama i energetske resursima, no ta zemlja nastoji diversificirati svoj gospodarski model i proteklih je godina uložila znatne napore u poboljšanje ulagačke klime za strane i lokalne ulagače. Angola je u postupku pokretanja pregovora za pristupanje Sporazumu o gospodarskom partnerstvu (SGP) između EU-a i skupine za SGP s Južnoafričkom razvojnom zajednicom („SADC”). Međutim, SGP ne sadržava posebne odredbe o ulaganju.

U zajedničkoj izjavi koju su izdali 8. rujna 2020. izvršni potpredsjednik Europske komisije Valdis Dombrovskis i angolski ministar trgovine i industrije Victor Fernandes potvrdili su „namjeru da, uz sporazum o gospodarskom partnerstvu, započnu preliminarne rasprave o sporazumu o ulaganju između EU-a i Angole s naglaskom na olakšavanje ulaganja”².

Komisija je 23. ožujka 2021. donijela Preporuku za odluku Vijeća³ kojom se odobrava otvaranje pregovora o omogućivanju ulaganja između Europske unije i Republike Angole. Vijeće Europske unije odobrilo je otvaranje pregovora⁴ 26. svibnja 2021. i donijelo pregovaračke smjernice.

EU i Angola 22. lipnja 2021. započeli su pregovore o Sporazumu o olakšavanju održivih ulaganja (dalje u tekstu „Sporazum”). Nakon četiri kruga pregovora EU i Angola zaključili su pregovore 18. studenoga 2022.

Općeniti je cilj Sporazuma poboljšati ulagačku klimu te olakšati mobilizaciju i zadržavanje ulaganja između EU-a i Angole na temelju suvremenih i pojednostavnjenih pravila, mjera i postupaka koji se odnose na izravna strana ulaganja. Na taj način Sporazum promiče održivi razvoj, gospodarski rast i otvaranje radnih mjesta te jača bilateralni ulagački odnos. Nudi i čvrstu platformu za doprinos diversifikaciji angolskog gospodarstva i njegovoj integraciji u svjetsko gospodarstvo.

Ovaj je Sporazum prvi sporazum o olakšavanju ulaganja koji je EU dogovorio i priloženi Prijedlog odluke Vijeća čini pravni instrument kojim se odobrava potpisivanje Sporazuma u ime Europske unije.

¹ Zajednička komunikacija „Put prema sveobuhvatnoj strategiji s Afrikom” iz 2020., JOIN(2020) 4 final <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A52020JC0004>.

² https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/84859/5th-angola-eu-ministerial-meeting-joint-way-forward_en

³ Preporuka za odluku Vijeća kojom se odobrava otvaranje pregovora o omogućivanju ulaganja između Europske unije i Republike Angole, COM(2021) 138 final.

⁴ Odluka Vijeća o odobravanju otvaranja pregovora s Republikom Angolom o sporazumu o olakšavanju ulaganja, 8441/21, 20. svibnja 2021.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Prethodno navedeni ciljevi u skladu su s Ugovorom o Europskoj uniji (UEU), u kojem je predviđeno da bi EU trebao „potica[ti] integracij[u] svih zemalja u svjetsko gospodarstvo, uključujući i postupnim ukidanjem ograničenja u međunarodnoj trgovini”⁵.

Ciljevi su u potpunosti usklađeni i sa Sporazumom iz Cotonoua⁶ i s općim načelima koja se u njemu promiču.

Ovaj Sporazum u skladu je s 12. glavnom mjerom („sklapanje sporazuma o održivim ulaganjima s Afrikom i južnim susjedstvom”) Komisijine Revizije trgovinske politike⁷, u kojoj je Komisija najavila da namjerava „predložiti novu inicijativu za održiva ulaganja za zainteresirane partnere ili regije u Africi i južnom susjedstvu [...] putem zasebnih sporazuma o ulaganjima ili u okviru modernizacije postojećih trgovinskih sporazuma”.

Ovim će se Sporazumom dopuniti i budući sporazum o olakšavanju ulaganja u razvoj o kojem se trenutačno pregovara u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Ciljevi su dosljedni s drugim politikama Unije, osobito s njenom razvojnom politikom.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Prema Mišljenju 2/15 Suda od 16. svibnja 2017. o Sporazumu o slobodnoj trgovini između EU-a i Singapura sva područja obuhvaćena Sporazumom u isključivoj su nadležnosti EU-a, konkretnije obuhvaćena su područjem primjene članka 207. stavka 1. UFEU-a (izravna strana ulaganja).

Unija stoga treba potpisati Sporazum u skladu s odlukom Vijeća na temelju članka 218. stavka 5. UFEU-a te ga sklopiti u skladu s odlukom Vijeća na temelju članka 218. stavka 6. UFEU-a nakon suglasnosti Europskog parlamenta.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Sporazumom nisu obuhvaćena pitanja izvan područja isključive nadležnosti EU-a.

- **Proporcionalnost**

Sporazum je u skladu s načelom proporcionalnosti jer je sklapanje međunarodnog sporazuma odgovarajući instrument za preuzimanje uzajamnih prava i obveza u odnosima sa subjektom međunarodnog prava kao što je strana zemlja.

Ovim se Sporazumom izravno nastoji ostvariti cilj EU-a u okviru vanjskog djelovanja i pridonijeti političkom prioritetu „EU-a kao snažnijeg globalnog dionika”. Suradnja s drugim partnerima i odgovorno revidiranje vanjskih partnerstava radi ostvarenja vanjskih prioriteta

⁵ Članak 21. stavak 2. točka (e) UEU-a.

⁶ Sporazum o partnerstvu između članica Skupine afričkih, karipskih i pacifičkih država s jedne strane i Europske zajednice i njezinih država članica s druge strane, potpisan u Cotonouu, dana 23. lipnja 2000.

⁷ Komunikacija Komisije „Revizija trgovinske politike – otvorena, održiva i odlučna trgovinska politika”, COM(2021) 66 final.

EU-a u skladu su s usmjerenjem Globalne strategije EU-a. Time se doprinosi EU-ovu cilju stvaranja sigurnih, diversificiranih i otpornih lanaca opskrbe⁸ te trgovinskim i razvojnim ciljevima EU-a.

- **Odabir instrumenta**

Prijedlog je u skladu s člankom 218. stavkom 5. UFEU-a, kojim je predviđeno da Vijeće donosi odluke o potpisivanju međunarodnih sporazuma. Ne postoji drugi pravni instrument koji bi se mogao upotrijebiti u svrhu postizanja cilja iz ovog Prijedloga.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- ***Ex post* evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Nije primjenjivo.

- **Savjetovanja s dionicima**

Komisija je od lipnja do studenoga 2020. provela javno savjetovanje⁹ u okviru kojeg je tražila mišljenje Europskog parlamenta, država članica, dionika i civilnog društva o preispitivanju trgovinske politike Europske unije, među ostalim o načinima jačanja trgovinskih i ulagačkih odnosa EU-a sa susjednim zemljama i Afrikom.

Komisija se redovito savjetuje s dionicima, među ostalim u okviru stručne skupine za trgovinske sporazume¹⁰ i dijaloga s civilnim društvom¹¹. Konkretnije, pregovori o ovom Sporazumu predstavljeni su za vrijeme dijaloga s civilnim društvom održanih 24. studenoga 2021. i 17. ožujka 2023. te se za vrijeme dijaloga raspravljalo o tim pregovorima.

Prije i za vrijeme pregovora države članice EU-a redovito su obavješćivane te se s njima usmeno i pismeno savještovalo o različitim aspektima pregovora u okviru radne skupine Vijeća za Afriku, Karibe i Pacifik („AKP”) te Odbora za trgovinsku politiku (usluge i ulaganja). Europski parlament obavješćivao je njegov Odbor za međunarodnu trgovinu (INTA), posebice u kontekstu posebne radionice¹² održane 26. listopada 2022. Objema institucijama dostavljani su tekstovi proizašli iz pregovora.

Nadalje, za vrijeme pregovora Komisija je na svojim internetskim stranicama¹³ objavljivala i redovito ažurirala izvješća o krugovima pregovora, prijedloge tekstova, priopćenja za medije, informativne članke i druge popratne informativne materijale.

⁸ Komunikacija Komisije „Sigurna i održiva opskrba kritičnim sirovinama kao potpora usporednoj tranziciji”, COM(2023) 165 final.

⁹ https://policy.trade.ec.europa.eu/consultations/consultation-trade-policy-review_hr

¹⁰ <http://ec.europa.eu/trade/trade-policy-and-you/expert-groups/>

¹¹ <http://trade.ec.europa.eu/civilsoc/meetdetails.cfm?meet=11531>

¹² Radionica *Ways forward for EU-Africa trade and investment relations* (Unapređenje trgovinskih i ulagačkih odnosa EU-a i Afrike), 26. listopada 2022.

¹³ https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/countries-and-regions/southern-african-development-community-sadc/eu-angola-negotiations_en

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Komisija se pri pokretanju pregovora oslanjala na vanjsko stručno znanje prikupljeno u okviru Revizije investicijske politike Angole¹⁴, koju je proveo UNCTAD (Konferencija Ujedinjenih naroda o trgovini i razvoju), i studije¹⁵ koju je provela Svjetska banka. Oba su izvješća izrađena uz financijsku potporu EU-a. Izvješće UNCTAD sadržavalo je informacije o okviru za ulaganja Angole i nedostacima u ulagačkoj klimi. Oni se odnose na sustav pristupa i provedbe ulaganja, operativne propise te kapacitet i koordinaciju u upravi. Ti problemi ograničavaju sposobnost Angole da u potpunosti iskoristi svoj ogroman potencijal za privlačenje ulagača u raznim sektorima. U izvješću Svjetske banke osobito je istaknuto da su ulagači kao ključne čimbenike koji utječu na njihove odluke o ulaganju u zemljama u razvoju naveli nedostatak transparentnosti i predvidljivosti u radu s javnim službama, iznenadne promjene zakona i propisa te dugotrajno čekanje na državne dozvole i odobrenja. Ta su područja obuhvaćena Sporazumom.

- **Procjena učinka**

Usporedno s pregovorima vanjski je izvođač proveo procjenu učinka na održivost¹⁶, koja obuhvaća pristupanje Angole SGP-u između EU-a i SADC-a te Sporazum. Cilj je studije utvrditi moguće gospodarske i društvene učinke te učinke na ljudska prava i okoliš koji proizlaze iz odredbi SGP-a i Sporazuma. Vanjski se izvođač u okviru procjene učinka na održivost savjetovao s unutarnjim i vanjskim stručnjacima te je proveo savjetovanja s dionicima u EU-u i Angoli.

U procjeni učinka na održivost potvrđen je pozitivan učinak Sporazuma na gospodarstvo Angole te je istaknuta komplementarnost Sporazuma, pristupanja SGP-u između EU-a i SADC-a te tehničke pomoći za potporu obama postupcima. U procjeni učinka na održivost nisu utvrđeni negativni učinci Sporazuma na zapošljavanje, radna prava, ljudska prava ni okoliš.

Procjenu učinka na održivost koja obuhvaća pristupanje Angole SGP-u između EU-a i SADC-a te Sporazum proveo je vanjski izvođač „BKP Economic Advisors”.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Nije primjenjivo.

¹⁴ Vidjeti UNCTAD, *Investment Policy Review of Angola* (Revizija investicijske politike Angole), https://unctad.org/system/files/official-document/diaepcb2019d4_en.pdf.

¹⁵ Vidjeti Svjetska banka, *Retention and Expansion of Foreign Direct Investment, Political Risk and Policy Responses* (Zadržavanje i širenje izravnih stranih ulaganja: politički rizik i odgovori u okviru politika) <http://documents1.worldbank.org/curated/en/387801576142339003/pdf/Political-Risk-and-Policy-Responses.pdf>.

¹⁶ Vidjeti *Sustainability Impact assessment (SIA) in support of trade negotiations with Angola for EU-SADC EPA accession* (Procjena učinka na održivost uz trgovinske pregovore s Angolom radi njezina pristupanja SGP-u između EU-a i SADC-a), završno izvješće, prosinac 2021., https://circabc.europa.eu/ui/group/09242a36-a438-40fd-a7af-fe32e36cbd0e/library/f9babf9b-6d05-475f-a322-1bfc4e5c9982?p=1&n=10&sort=modified_DESC.

- **Temeljna prava**

Prijedlog ne utječe na zaštitu temeljnih prava u Uniji.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Ovaj Sporazum nema utjecaj na proračun.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Sporazum sadržava institucionalne odredbe kojima se utvrđuje struktura provedbenih tijela za kontinuirano praćenje njegove provedbe, funkcioniranja i učinka.

Na temelju poglavlja Sporazuma koje sadržava institucionalne odredbe osniva se „Odbor za olakšavanje ulaganja”, čija je glavna zadaća osigurati ispravnu i djelotvornu provedbu Sporazuma. Sporazumom se uspostavlja i dijalog s civilnim društvom, koji se održava jednom godišnje u kombinaciji sa sastankom Odbora za olakšavanje ulaganja.

- **Dokumenti s objašnjenjima (za direktive)**

Nije primjenjivo.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Općeniti je cilj ovog Sporazuma olakšati privlačenje i proširenje ulaganja između EU-a i Angole radi gospodarske diversifikacije i održivog razvoja.

Sporazum sadržava četiri materijalna poglavlja:

- predvidljivost i transparentnost mjera povezanih s ulaganjima, primjerice uvođenjem obveze objavljivanja svih propisa i uvjeta o ulaganjima te promicanjem upotrebe jedinstvenih informacijskih portala za ulagače,
- racionalizacija postupaka izdavanja odobrenja zahvaljujući brzoj obradi zahtjeva i poticanju e-uprave,
- središnjice i uključivanje dionika radi olakšavanja interakcije između ulagača i uprave,
- ulaganje i održivi razvoj na temelju provedbe najnovijeg pristupa EU-a obvezama i odgovornom poslovnom ponašanju u okviru ulaganja i održivog razvoja.

Poglavlje „Izbjegavanje i rješavanje sporova” temelji se na suradnji stranaka i nastojanju postizanja sporazumnog rješenja, ali uključuje i mogućnost arbitraže između država u krajnjoj nuždi, uz pravila posredovanja.

Općenito se očekuje da će Sporazum dovesti do poboljšanja poslovne klime u Angoli, od čega će imati koristi i strana i domaća poduzeća. Zbog toga će se strani ulagači dulje zadržavati i dugoročno doprinositi lokalnom gospodarstvu. Sporazumom se osim postojećih ulagača nastoje privući i novi ulagači u Angolu, posebice mala i srednja poduzeća, koja nailaze na više poteškoća s dugim i složenim postupcima ulaganja u inozemstvu.

Očekuje se da će činjenica da se Sporazumom poboljšava pravna sigurnost za ulaganja u svim sektorima doprinijeti gospodarskoj diversifikaciji Angole prema novim sektorima, kao što su

izvoz prehrambenih proizvoda, proizvodnja ili usluge. Sporazum uključuje i odredbe čiji je cilj jačanje veza između stranih ulagača i domaćih dobavljača.

Naposljetku, Sporazum sadržava i važnu dimenziju održivog razvoja u ulagačkom odnosu EU-a i Angole, uključujući obveze očuvanja razine prava o zaštiti okoliša ili radnog prava i standarda radi privlačenja ulaganja te neodricanja i neodstupanja od tih prava. Sporazum uključuje i obveze djelotvorne primjene međunarodnih sporazuma o radu i zaštiti okoliša, uključujući Pariški sporazum. Sporazumom se strankama nalaže promicanje odgovornih poslovnih praksi ulagača i jača bilateralnu suradnju u ulagačkim aspektima politika u području klimatskih promjena i rodne ravnopravnosti.

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o potpisivanju, u ime Europske unije, Sporazuma o olakšavanju održivih ulaganja između Europske unije i Republike Angole

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 207. stavak 4. prvi podstavak u vezi s člankom 218. stavkom 5.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Vijeće je 6. svibnja 2021. ovlastilo Komisiju da u pregovorima dogovori sporazum između Europske unije i Republike Angole o olakšavanju ulaganja („Sporazum”).
- (2) Pregovori o Sporazumu između Europske unije i Republike Angole uspješno su zaključeni 18. studenoga 2022.
- (3) Stoga bi Sporazum trebalo potpisati u ime Unije, podložno njegovu kasnijem sklapanju,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Potpisivanje Sporazuma o olakšavanju održivih ulaganja između Europske unije i Republike Angole („Sporazum”) odobrava se u ime Unije, podložno sklapanju Sporazuma.

Članak 2.

Glavno tajništvo Vijeća izdaje za osobu ili osobe koje odredi pregovarač Sporazuma punomoć za potpisivanje Sporazuma u ime Unije, podložno njegovu sklapanju.

Članak 3.

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Vijeće
Predsjednik*